

LIEPA SKOPINA BORENIUS

Jaunami likumdošanā:

Likumdošanas un judikatūras apskats

2009. gada oktobris

Saturs:

IZSLUDINĀTI SEKOJOŠI NOZĪMĪGI LIKUMI:

1. Grozījumi likumā „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru”;
2. Grozījumi Kredītiestāžu likumā;
3. Grozījumi likumā „Par Valsts ieņēmumu dienestu”;

PIEŅEMTI SEKOJOŠI NOZĪMĪGI MINISTRU KABINETA NOTEIKUMI:

4. Kārtība, kādā individuālie komersanti un citas fiziskās personas, kas veic saimniecisko darbību, kārto grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā;
5. Kārtība finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanai, publiskās un privātās partnerības līguma veida noteikšanai un atzinuma par finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem sniegšanai;

PIEŅEMTI SEKOJOŠI NOZĪMĪGI LIKUMPROJEKTI:

6. Elektronisko mediju likums;
7. Maksājumu pakalpojumu likums;

JUDIKATŪRA:

8. Būvniecības procesā izdoto tehnisko noteikumu, kas rada personas tiesību un tiesisko interešu aizskārumu, kontrole;

INFORMĀCIJA:

9. Paredzēts samazināt SIA pamatkapitāla lielumu.

IZSLUDINĀTI SEKOJOŠI NOZĪMĪGI LIKUMI:

Grozījumi likumā Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru. Publicēts „Latvijas Vēstnesī” 28.10.2009

2009. gada 15. oktobrī Saeimā tika pieņemts likums Grozījumi likumā Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru. Minētais likums tika izsludināts 2009.gada 28.oktobrī, bet stājās spēkā šī gada 29.oktobrī.

Minētie grozījumi tika izstrādāti un pieņemti, ievērojot Publiskās un privātās partnerības (turpmāk – PPP) likuma pārejas noteikumus. Viena no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra funkcijām ir reģistrēt koncesijas līgumus, bet, ņemot vērā to, ka ar PPP likuma spēkā stāšanos Koncesijas likums zaudēja spēku, bija nepieciešams veikt grozījumus likumā Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru.

Atbilstoši grozījumiem Uzņēmumu reģistrs, nepieņemot atsevišķu lēmumu, iekļauj publiskās un privātās partnerības līgumu reģistrā iekļauj tos koncesijas līgumu reģistra ierakstus, kuri, pamatojoties uz Koncesiju likumu, izdarīti līdz PPP likuma spēkā stāšanās dienai.

Grozījumu Kredītiestāžu likumā. Publicēts “Latvijas Vēstnesī” 28.10.2009

2009. gada 22.oktobrī Saeimā tika pieņemti grozījumi Kredītiestāžu likumā. Minētais likums tika izsludināts 28.oktobrī, bet stājās spēkā 29.oktobrī.

Minētie grozījumi izstrādāti ar mērķi pilnveidot kredītiestāžu darbības tiesisko regulējumu un sekmēt valsts interešu maksimālu aizsardzību komercdarbības atbalsta sniegšanā finansiālās grūtībās nonākušām bankām, ievērojot Eiropas Komisijas 22.07.2009 Vadlīnijas par komercdarbības atbalstu banku restrukturizācijā.

Ar minētajiem grozījumiem Finanšu un kapitāla turgus komisijai, izvērtējot kredītiestādes dibināšanai iesniegtos dokumentus, tiek piešķirtas tiesības noteikt kredītiestādes darbības licencē (atļaujā) bankas darbības, tai skaitā finanšu pakalpojumu, sniegšanas nosacījumus.

Grozījumi paredz, ka uz kredītiestādes uzņēmuma – finanšu pakalpojumu līgumu – pāreju neattiecas Komerclikuma 20.panta pirmās daļas noteikums par uzņēmuma nodevēja un uzņēmēja ieguvēja solidāru atbildību, kā arī nosakot, ka kredītiestādes uzņēmuma pārejas gadījumā ziņu sniegšana kredītiestādes uzņēmuma ieguvējam par kredītiestādes kreditoriem, debitoriem vai citām personām, ar kurām noslēgtie līgumi veido nododamo kredītiestādes uzņēmumu vai tā daļu, nav uzskatāma par likumā noteikto prasību neievērošanu.

Kredītiestāžu likums ir papildināts ar nosacījumu, ka gadījumā, ja banka atbilstoši normatīvajiem aktiem saņem komercdarbības atbalstu, no komercdarbības atbalsta piešķiršanas līdz komercdarbības atbalsta sniegšanas beigām bankai ir aizliegts pildīt pakārtotās saistības, tai skaitā, aizliegts atmaksāt aizdevumu, aprēķināt, uzkrāt vai izmaksāt par šādu aizdevumu procentus un citu atlīdzību. Tāpat, ja Finanšu un kapitāla turgus komisija ir noteikusi bankai noguldījumu ierobežojumus, bankai ir aizliegts pildīt pakārtotās saistības līdz ierobežojumu atcelšanas dienai, tai skaitā, atmaksāt aizdevumu, aprēķināt, uzkrāt vai izmaksāt šādu aizdevumu procentus un citu atlīdzību.

Grozījumu likumā "Par Valsts ieņēmumu dienestu". Publicēts "Latvijas Vēstnesī" 28.10.2009

2009.gada 8.oktobrī Saeimā tika pieņemts likums Grozījumi likumā Par Valsts ieņēmumu dienestu. Minētai likums tika izsludināts 2009.gada 28.oktobrī, bet stājās spēkā ar 2009.gada 11.novembri. Maksātnespējas likums paredz, ka Valsts ieņēmumu dienests Maksātnespējas likumā noteiktajos gadījumos lemj par piekrišanu tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanai, tai skaitā par tiesiskās aizsardzības procesa plāna grozījumiem, taču netika paredzēts, kura amatpersona šo pienākumu īsteno. Minētie grozījumi paredz, ka tiesības dot piekrišanu tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanai ir Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektoram un viņa vietniekiem.

Vienlaikus ar minētajiem grozījumiem no likuma Par Valsts ieņēmumu dienestu tika izslēgtas novecojušas normas, piemēram, par civildienesta attiecību izbeigšanu ar ierēdņi sakarā ar to, ka ierēdnis ir pārkāpis likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" normas.

PIEŅEMTI SEKOJOŠI NOZĪMĪGI MINISTRU KABINETA NOTEIKUMI:

Ministru kabineta 2009. gada 13. oktobra noteikumi Nr. 1160 „Kārtība, kādā individuālie komersanti un citas fiziskās personas, kas veic saimniecisko darbību, kārtu grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā”

2009.gada 13.oktobrī Ministru kabinets pieņēma noteikumus Kārtība, kādā individuālie komersanti un citas fiziskās personas, kas veic saimniecisko darbību, kārtu grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā.

Minētie noteikumi nosaka kārtību, kādā individuālais komersants, kura apgrozījums no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā nepārsniedz 200000 latu, un cita fiziskā persona, kas veic saimniecisko darbību, kārtu grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā.

Noteikumi nosaka, ka, kārtojot grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā, grāmatvedības reģistros atspoguļo saimnieciskās darbības naudas plūsmu, tās veidošanās avotus un izlietojumu un saimnieciskajā darbībā izmantotās un saimnieciskajā darbībā iegūtās mantas stāvokļa izmaiņas, lai fiksētu nodokļu aprēķināšanai nepieciešamos datus, kā arī veiktu mantas un norēķinu kontroli.

Noteikumi detalizēti nosaka saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites kārtību.

Pieņemtie noteikumi stāsies spēkā ar 2011.gada 1.jūliju.

Ministru kabineta 2009. gada 6.oktobra noteikumi Nr. 1152 „Kārtība finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanai, publiskās un privātās partnerības līguma veida noteikšanai un atzinuma par finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem sniegšanai”

2009. gada 6.oktobrī Ministru kabinets pieņēma noteikumus par kārtību finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanai, publiskās un privātās partnerības līguma veida noteikšanai un atzinuma par finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem sniegšanai.

Minētie noteikumi ir izdoti saskaņā ar Publiskās un privātās partnerības likumu. Noteikumi nosaka kārtību, kādā tiek noteikts publiskās un privātās partnerības līguma veids un kā tiek veikti finanšu un ekonomiskie aprēķini. Tāpat noteikumi nosaka kritērijus publiskās un privātās partnerības aktīvu uzskaitē ar mērķi noteikt publiskās un privātās partnerības līguma ietekmi uz valsts budžeta ilgtermiņa saistību apjomu un valsts parādu.

PIEŅEMTI SEKOJOŠI NOZĪMĪGI LIKUMPROJEKTI:

1.lasījumā pieņemts Elektronisko mediju likumprojekts

Elektronisko mediju likumprojekts izstrādāts, ņemot vērā to, ka pašreiz spēkā esošais Radio un televīzijas likums ir nepilnīgs un neregulē daudzus būtiskus nozares jautājumus. Turklāt likumprojektā ir iestrādātas arī Eiropas Savienības direktīvas. Atbilstoši minētā likumprojekta anotācijā sniegtajai informācijai Nacionālās radio un televīzijas padomes izveidotā darba grupa, kas izstrādāja Elektronisko mediju likumprojektu likumprojekta izstrādes gaitā ir panākusi vienprātību no visiem darba grupas locekļiem stratēģiski būtiskajos jautājumos, kā piemēram, sabiedrisko elektronisko mediju finansējums, sabiedriskais pasūtījums, sabiedrisko elektronisko mediju dalība reklāmas tirgū, citi ar reklāmu saistītie jautājumi.

1.lasījumā pieņemts Maksājumu pakalpojumu likumprojekts

2009.gada 1.oktobrī Saeimā 1.lasījumā pieņemts Maksājumu pakalpojumu likumprojekts. Minētais likumprojekts izstrādāts, lai ieviestu Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13.novembra direktīva 2007/64/EK par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK un 2006/48/EK un atceļ Direktīvu 97/5/EK. Latvijā līdz šim normatīvajos aktos nebija noteiktas prasības maksājuma pakalpojumiem un maksājumu pakalpojumu sniedzējiem. Iepriekš maksājumu pakalpojumus Latvijā sniedza kredītiestādes un Latvijas pasts. Pēc Maksājumu pakalpojumu likuma spēkā stāšanās maksājumu pakalpojumus varēs sniegt jauns saimnieciskās darbības subjekts – maksājumu iestādes.

Likumprojektā ir noteiktas iestādes, kas ir tiesīgas veikt maksājumu pakalpojumus, kā arī prasības šo iestāžu darbībai, kā arī maksājumu pakalpojumu iestāžu licencēšanas kārtība, sākumkapitāla prasības, iestāžu uzraudzības noteikumi un citi būtiski jautājumi, kas attiecas uz maksājumu pakalpojumu iestāžu darbību.

JUDIKATŪRA:

AT Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 13.oktobra spriedums SKA - 624/2009 „Būvniecības procesā izdoto tehnisko noteikumu, kas rada personas tiesību un tiesisko interešu aizskārumu, kontrole”

2009.gada 13.oktobrī AT Senāta Administratīvo lietu departaments pieņēma spriedumu lietā par to, vai personai ir tiesības prasīt būvniecības procesā izdoto tehnisko noteikumu, kas rada personas tiesību un tiesisko interešu aizskārumu, tiesiskuma patstāvīgu kontroli .

Lietas apstākļi bija sekojoši:

2006.gada 8.maijā pieteicēja SIA „Teikas nami” saņēma tai piederošās būves Miera ielā 1, Rīgā nojaukšanas uzdevumu. Saskaņojot būves nojaukšanu ar Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”, 2006.gada 16.jūnijā tika izsniegti tehniskie noteikumi. Ar tehniskajiem noteikumiem pieteicējai uzlikts pienākums pārvietot tramvaja līnijas kontakttīkla atsaites stiprinājumu.

2006.gada 19.oktobrī pieteicēja un Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” noslēgušas uzņēmuma līgumu, saskaņā ar kuru Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” apņemas veikt tramvaja kontakttīkla atsaišu stiprinājuma pārveidi par 6899,39 latiem.

2007.gada 23.janvārī Rīgas domē saņemts pieteicējas iesniegums, kurā lūgts konstatēt, ka tehniskie noteikumi ir prettiesiski.

Ar Rīgas domes 2007.gada 22.februāra lēmumu Nr.1.35/RD-07-527nd iesniegums noraidīts, norādot, ka tehniskie noteikumi ir starplēmums, kas nav apstrīdams atsevišķi no galīgā lēmuma.

Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot konstatēt, ka Rīgas domes lēmums ir prettiesisks un piešķirt atlīdzinājumu 6899,39 latus.

Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 20.februāra lēmumu izbeigta tiesvedība administratīvajā lietā. Lēmums pamatots ar argumentiem, ka tehniskie noteikumi ēkas atbrīvošanai no tramvaja kontakttīkla atsaites stiprinājuma nav atzīstami par administratīvo aktu, tādēļ nav pārsūdzami tiesā atsevišķi no administratīvā procesa galīgā lēmuma, jo tiesiskas sekas pieteicējam var radīt tikai būvatļauja. Tātad arī pārsūdzētais lēmums nav administratīvs akts, tam nav materiāli tiesiskas nozīmes, bet gan procesuāla nozīme. Tādējādi pieteicējas pieteikums nav skatāms administratīvā procesa kārtībā, un tiesvedība lietā izbeidzama, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punktu.

Izskatot pieteicējas blakus sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2009.gada 5.jūnija lēmumu atstāja negrozītu pārsūdzēto pirmās instances tiesas lēmumu par tiesvedības izbeigšanu, pievienojoties tajā norādītajai motivācijai, papildus norādot, ka pieteicējai piederošā būve ir nojaukta un dabā neeksistē. Tātad administratīvais akts (būvatļauja) ir izpildīts un zaudējis savu spēku. Ja pieteicēja uzskata, ka kādā no būvniecības posmiem notikuši būtiski pārkāpumi, tai jāpārsūdz tiesā būvatļauja, kas izskatāmajā gadījumā nav noticis. Turklāt lietā ir strīds par zaudējumu atlīdzināšanu, kas pieteicējai radušies, slēdzot un izpildot nepamatoti uzspiestu līgumu. Tā kā 2006.gada 19.oktobrī pieteicēja un Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” noslēgušas uzņēmuma līgumu par tramvaja kontakttīkla atsaišu stiprinājumu pārveidi, Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” darbojusies nevis publisko, bet

gan privāto tiesību joma. Tātad strīds par minēto līgumu risināms nevis administratīvā procesa, bet gan civilprocesuālā kārtībā.

Par apgabaltiesas lēmumu pieteicēja iesniegusi blakus sūdzību, lūdzot atcelt minēto lēmumu.

AT Senāta Administratīvo lietu departaments sprieduma motīvu daļā norādīja:

Atbilstoši Būvniecības likuma 1.panta 12.punktam būvniecība ir visu veidu būvju projektēšana un būvdarbi. Konkrēta objekta būvniecību, tostarp būves nojaukšanu virza vairāki secīgi izdoti kompetento iestāžu tiesību akti. Pamatā būvniecības process tiek uzsākts ar arhitektūras un plānošanas uzdevumu (būves nojaukšanas gadījumā ar būves nojaukšanas uzdevumu), kam seko tehnisko noteikumu izdošana, projektēšana, projekta akceptēšana un būvatļaujas izsniegšana. Tā kā personas tiesības veikt būvdarbus atbilstoši Būvniecības likuma 1.panta 2.punktam noteic tieši būvatļauja, parasti būvatļauja (vai atteikšanās izsniegt būvatļauju) kā šā procesa noslēdzošais akts tiek uzskatīta par administratīvo aktu, kuru tās adresāts vai trešās personas var pārsūdzēt.

Tomēr atsevišķos gadījumos personai ir tiesības apstrīdēt (pārsūdzēt) arī citus būvniecības procesā izdotus tiesību aktus. Piemēram, ja persona ir saņēmusi atteikumu akceptēt būvprojektu, tai šo atteikumu ir tiesības apstrīdēt (pārsūdzēt), tā kā šis atteikums ir attiecīgā procesa noslēdzošais tiesību akts un izslēdz procesa tālāku virzību. Tāpat personas tiesības skar būvniecības procesā pieņemti starplēmumi (tehnisko noteikumu izsniegšana, būvprojekta akceptēšana). Starplēmumi parasti nav patstāvīgi apstrīdami (pārsūdzami), jo tiem nav galīgā noregulējuma, izņemot gadījumus, ja tie paši par sevi skar būtiskas personas tiesības vai tiesiskās intereses vai būtiski apgrūtina to īstenošanu (Administratīvā procesa likuma 1.panta trešā daļa).

Tehniskie noteikumi atbilstoši Būvniecības likuma 1.panta 25.punktam ir konkrētai būvei, apbūvei, būvizstrādājumam vai būvdarbu procesam noteiktās tehniskās prasības. Šo noteikumu tehniskais raksturs nenozīmē, ka ar to izsniegšanu (neizsniegšanu) nevar tikt skartas personas publiskās subjektīvās tiesības vai tiesiskās intereses. Tādējādi, ja ir konstatējams, ka ar šādu starplēmumu radīts aizskārums var būt būtisks, personai ir tiesības prasīt tā tiesiskuma patstāvīgu kontroli.

No lietas materiāliem ir konstatējams, ka pieteicējai piederēja īpašums Miera ielā 1, Rīgā. Pie šā īpašuma – būves sienas – bija nostiprinātas tramvaja līnijas kontakttīkla atsaites. Šīs atsaites ir pilsētas inženierkomunikācija, kas ir Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” valdījumā. Īpašums Miera ielā 1 tika atzīts par avārijas stāvoklī esošu un nolemts to nojaukt.

2006.gada 8.maijā būvvalde pieteicējai izsniedza būves nojaukšanas uzdevumu. Šis uzdevums noteica tehnisko noteikumu nepieciešamību atvienošanai no konkrētām inženierkomunikācijām. Savukārt atbilstoši šā uzdevuma īpašajiem noteikumiem pieteicējai, citastarp bija nepieciešama Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” atļauja.

Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” 2006.gada 16.jūnijā pieteicējai izdeva tehniskos noteikumus tramvaja kontakttīkla atsaites stiprinājuma pārvietošanai. Tajos noteikts, ka ēkas atbrīvošanai no tramvaja kontakttīkla atsaites stiprinājuma ir jāizstrādā kontakttīkla pārveides projekts kārtībā, kādu nosaka būvnoteikumi, būvnormatīvi un citi normatīvie akti, kas regulē būvniecību; kontakttīkla balstam jāparedz cinkoto stabu pielietošana; darbu organizēšanas projektā jāparedz darbu veikšana, saglabājot tramvaju kustību pa abiem sliežu ceļiem, kā arī ēkas būvlaukuma žoga novietošanas minimālais horizontālais attālums no malējās sliežu ceļu sliedes jāparedz ne mazāk kā 2,1 metrs; kontakttīkla pārveides projekts skiču projekta risinājuma stadijā, kā arī projekta dokumentācijas kopumā pirms iesniegšanas izskatīšanai Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Inženieru padomes būvprojektu izskatīšanas sēdē, jāsaskaņo ar Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”.

2006.gada 19.oktobrī starp pieteicēju un Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” noslēgts uzņēmuma līgums, kurā sabiedrība „Rīgas satiksme” apņemas veikt tramvaja kontakttīkla atsaišu stiprinājuma pārveidi atbilstoši projektam, savukārt pieteicēja par šo darbu izpildi apņemas samaksāt. Līgums ir izpildīts, proti, darbi izpildīti un līguma summa samaksāta.

Strīds ir par to, vai pārvietot inženierkomunikāciju bija pieteicējas pienākums.

Lai pieteicēja varētu saņemt būvatļauju, tai atbilstoši būves nojaukšanas uzdevuma 4.11.apakšpunktam bija nepieciešams apliecināt, ka tā ir saņēmusi Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” atļauju. Tas nozīmē, ka minētās sabiedrības izsniegtā priekšraksta neizpilde bija šķērslis būvatļaujas, tas ir, pieteicējas vēlamā gala rezultāta sasniegšanai. Līdz ar to ir atzīstams, ka ar tehnisko noteikumu izsniegšanu pieteicējai varēja rasties tāds tiesību un tiesisko interešu aizskārums, kurš ir atzīstams par būtisku, kas savukārt ļauj par šo noteikumu tiesiskumu vērsties kompetentā iestādē vai tiesā. Šādā situācijā nebūtu saprātīgi galīgā lēmuma, proti, būvatļaujas kā vienīgā pārsūdzamā lēmuma saņemšanas nolūkā prasīt personai izpildīt noteikumus, lai jau pēc to izpildes noskaidrotu noteikumu tiesiskumu.

Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” paskaidrojumā par pieteicējas blakus sūdzību norāda, ka tehniskie noteikumi neietvēra pienākumu tieši pieteicējai veikt nepieciešamās darbības. Var piekrist, ka tehniskie noteikumi tiešā veidā to nenoteica. Ievērojot minēto, pieteicēja, iepazīstoties ar tehnisko noteikumu saturu, varēja vērsties pie inženierkomunikāciju īpašnieka par tehniskajos noteikumos noteikto darbību izpildi vai prasīt būvatļaujas izsniegšanu. Tomēr no apstākļa, ka tehniskie noteikumi ir izsniegti tieši pieteicējai, kā arī no sarakstē ar Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” iegūtajām ziņām un apstākļiem kopumā pieteicējai bija pamats uzskatīt, ka Rīgas pašvaldības „Rīgas satiksme” izdoto tehnisko noteikumu adresāts ir tieši pieteicēja, un tādēļ prasīt to tiesiskuma pārbaudi pirms būvatļaujas saņemšanas.

Konkrētajā gadījumā ir jāņem vērā, ka tehnisko noteikumu prasības ir izpildītas, turklāt ir izdota arī būvatļauja, tas ir, galīgais iestādes lēmums šajā lietā. Starplēmuma ar būtisku ietekmi pārsūdzēšanas mērķis ir konstatēt tā prettiesiskumu tūlīt pēc attiecīgā lēmuma pieņemšanas, tādējādi novēršot šķērslī, kas liedz personai procesu turpināt, vai arī novēršot prettiesiskuma turpināšanos. Tādēļ konkrētajos apstākļos nav lietderīgi turpināt strīdu par to, kurai personai jāveic konkrēto darbību izpilde, lai nonāktu pie jautājuma par būvatļaujas izsniegšanu. Turklāt tiesa, procesam iestādē noslēdzoties, lemj par galīgā lēmuma tiesiskumu, vienlaikus veicot kontroli arī par citu šajā procesā pieņemtu lēmumu un procesuālu darbību tiesiskumu. Tādēļ konkrētajā gadījumā tiesai ir jālemj par būvatļaujas tiesiskumu, vienlaikus pārbaudot, vai tehniskie noteikumi bijuši tiesiski.

No pieteicējas argumentiem izriet, ka būvatļauja nav pārsūdzama, jo pieteicēja piekrit tās izdošanai, bet prettiesiski, pieteicējasprāt, ir tieši tehniskie noteikumi. Ja būvatļauju kopumā atzītu par prettiesisku, zustu tiesiskais pamats attiecīgo būvdarbu veikšanai, kas nav pieteicējas mērķis.

Senāts norāda, ka būvatļauja dod tiesības personai veikt būvdarbus atbilstoši iepriekš izdotos tiesību aktos noteiktām prasībām. Būvatļauju izsniedz, ja persona ir ievērojusi vai nodrošinājusi būvniecības procesā izvirzīto prasību ievērošanu, proti, saņēmusi attiecīgus tehniskos noteikumus, izstrādājusi projektu, saņēmusi projekta akceptu u.tml. Tādēļ ir atzīstams, ka šo citu tiesību aktu noteikumi rezultējas būvatļaujas izdošanā jeb ir pieskaitāmi pašai būvatļaujai kā galīgajam neregulējumam lietā. Būvvalde, izsniedzot pieteicējai būvatļauju, ir akceptējusi tai ar citiem lēmumiem noteiktos pienākumus. Tādēļ pieteicējai ir tiesības prasīt būvatļaujas atzīšanu par prettiesisku daļā, kas noteic attiecīgo tehnisko noteikumu izpildi. Nav nozīmes apstāklim, ka pieteicēja par tehniskajos noteikumos paredzēto darbību izpildi noslēdza civiltiesisku līgumu. Šāda līguma noslēgšana neizšķir jautājumu par administratīvā akta tiesiskumu.

Pieteicēja Rīgas pašvaldības „Rīgas satiksme” izdotos tehniskos noteikumus apstrīdēja Rīgas domē, ievērojot šīs sabiedrības dibināšanas mērķi, ar Rīgas domi noslēgto deleģēšanas līgumu par pilsētas satiksmes infrastruktūras uzturēšanas pienākumu un Valsts pārvaldes iekārtas likuma 43.panta otro daļu (deleģējot pārvaldes uzdevumu ar līgumu, attiecībā uz konkrētā uzdevuma izpildi pilnvarotā persona atrodas tās iestādes padotībā, kura slēdz līgumu). Ar Rīgas domes lēmumu Nr.1.35/RD-07-527no/ tika atteikts izskatīt jautājumu par tehnisko noteikumu tiesiskumu un zaudējumu atlīdzību, uzskatot, ka tehniskie noteikumi ir patstāvīgi neapstrīdams starplēmums. Tātad pieteicēja, lai novērstu tiesību aizskārumu, būvniecības procesa laikā vērsās pie inženierkomunikāciju īpašnieka. Par šā Rīgas domes lēmuma atzīšanu par prettiesisku 2007.gada 19.martā pieteicēja iesniedza pieteikumu tiesā. Administratīvā lieta ierosināta 2007.gada 26.martā. Tiesvedības laikā, tas ir, 2007.gada 8.augustā pieteicējai izsniegta būvatļauja. Tas nozīmē, ka galīgais iestādes lēmums lietā pieņemts tiesvedības laikā.

Tiesas tiesvedību lietā izbeigušas, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punktu (lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā), tā kā tehniskos noteikumus atzinušas par starplēmumu.

Ievērojot iepriekš minētos apsvērumus, Senāts atzīst, ka tiesa konkrētajos apstākļos nepamatoti tehniskos noteikumus atzina par starplēmumu. Pieteikums par to tiesiskumu bija izskatāms pēc būtības. Savukārt nemot vērā, ka tiesvedības laikā iestāde lietā bija pieņēmusi galīgo lēmumu, tiesai šis apstāklis bija jāņem vērā, proti, jālemj par procesu noslēdzošā lēmuma – būvatļaujas tiesiskumu, lietas izskatīšanas laikā atbildētājas pusē pieaicinot kompetento iestādi.

Senāts nolēma atcelt Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 5.jūnija lēmumu, ar kuru atstāts negrozīts Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 20.februāra lēmums par tiesvedības izbeigšanu lietā, un nodot lietu izskatīšanai pēc būtības Administratīvajai rajona tiesai.

INFORMĀCIJA:

Paredzēts samazināt SIA pamatkapitāla lielumu

Atbilstoši Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plānam 2009.gadam ir izstrādāti grozījumi Komerclikumā. Saskaņā ar minētā projekta anotāciju tiek plānots samazināt SIA minimālo pamatkapitālu līdz 100 LVL līdzšinējo 2000 LVL vietā, saglabājot noteikumu, ka dibinot SIA, pamatkapitāls ir apmaksājams ne mazāk kā 50% apmērā.

Vienlaicīgi ar grozījumiem ir plānots noteikt, ka turpmāk firmai skaidri un noteikti būs jāatšķiras no citiem Uzņēmumu reģistrā ierakstītiem vai ierakstīšanai pieteiktiem nosaukumiem.

Tāpat ar grozījumiem vēlas uzdot Ministru kabinetam noteikt kārtību, kādā uztur mantisko ieguldījumu vērtētāju sarakstu, paredzot, ka tiesības uzturēt minēto sarakstu var tikt deleģētas privātpersonai. Vērtētāju saraksta uzturēšanas funkcijas deleģēšana privātpersonai (piemēram, vērtētāju asociācijai vai Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerai) padarīs minētās funkcijas izpildi efektīvāku.

Izmantotās informācijas saraksts likumdošanas un judikatūras apskata sagatavošanai:

- Augstākās tiesas oficiālā mājas lapa www.at.gov.lv;
- Tieslietu ministrijas oficiālā mājas lapa www.tm.gov.lv ;
- Latvijas Republikas oficiālais laikraksts "Latvijas Vēstnesis", www.vestnesis.lv;
- Nedēļraksts "Jurista Vārds";
- Latvijas Republikas Saeimas oficiālā mājas lapa www.saeima.lv;
- Eiropas Savienības oficiālais vēstnesis, <http://www.europa.eu.int/eur-lex/lex/>.

LIEPA SKOPINA BORENIUS

Sagatavots 23.11.2009